

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-02-08
Besvaras senast
2021-02-17 kl. 12.00

Till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1680 Upplåtelse till fjällstationer

Efter att Girjasdomen hade avkunnats försäkrade landsbygdsministern att en utredning av rennäringslagen skulle startas för att jämka alla berörda medborgares och gruppers intressen. Sammanlagt täcker renskötseområdet nästan halva Sveriges yta, så detta är en mycket komplicerad fråga, och vi förutsätter därför att regeringen kommer att eftersträva delaktighet från alla riksdagens partier i processen. Det är troligt att även rennäringsförordningen behöver ses över och kanske även andra lagar och förordningar.

Även om Girjasdomen gäller ensamrätt till jakt och fiske gentemot staten är det sannolikt att den kan få konsekvenser även för andra verksamheter, såsom friluftsliv, samt att dessa konsekvenser kan komma att gälla även andra parter än samerna och staten. För dessa andra parter rättigheter ger Girjasdomen ingen vägledning. I bakgrunden till domskälen betonar Högsta domstolen tvärtom uttryckligen (p. 39): ”Eftersom samebyn har väckt talan enbart mot staten, får domstolens ställningstagande i målet rättskraft endast mot staten. Domstolen har därför inte anledning att gå in på samebyns rätt i förhållande till andra.” Därmed står det klart att domstolen anser att även andra gruppers intressen måste tas hänsyn till. Detta bör gälla särskilt för den utredning som ministern utlovat. Innan utredningen skett bör praxis inte ändras.

Trots att landsbygdsministern klargjort att frågan behöver utredas brett och med alla medborgares intresse för ögonen finns tydliga tecken på att statens länsstyrelser redan aktivt väljer att begränsa andra gruppers nyttjande av fjällen. Ett sådant exempel är raststugan Mansjöstugan, belägen drygt fem kilometer från Ottsjö sameviste i Jämtland, en raststuga med historiska anor som tillhört Anjans Fjällstation sedan början av 1940-talet, alltså i över 80 år. Nu ska den rivas/brännas ned, enligt länsstyrelsens och Kalls samebys ordförandes önskan, alternativt övergå i samernas ägo.

Länsstyrelsen i Jämtlands län nekar Anjans turiststation fortsatt nyttjanderätt av kronans mark med motivationen att stugan skapar störningar för renarna. Landsbygdsministern stöder skriftligt den 10 december 2020 Jämtlands länsstyrelses ställningstagande och motiverar detta med att upplåtelsen inte får leda till avsevärd olägenhet för renskötseln.

Jag kan inte instämma i beslutet och inte heller i motiveringen. När en verksamhet pågått under mycket lång tid bör det rimligen krävas synnerligen

stora och dokumenterade störningar för att inte upplåtelsen ska förlängas, i synnerhet som fjällturismen är mycket viktig för Jämtlands landsbygd. I själva verket verkar det som om samebyn inte kommit in med dokumenterade störningar över huvud taget, utan länsstyrelsen verkar ha fattat sitt beslut på ganska lösa formuleringar från 1990-talet, formuleringar som då dessutom ledde till förlängt avtal mellan länsstyrelsen och fjällstationen.

Jag ser detta som en mycket olycklig utveckling som i förlängningen kan hota en lång rad andra fjällstationer, i Jämtland exempelvis Sylarna och Blåhammaren. Regeringen bör inte acceptera att länsstyrelser förändrar sin praxis vad gäller att jämka olika intressen i fjällvärlden innan en ordentlig genomgång av regelverk och lagstiftning gjorts efter Girjasdomen. Det behövs en bred process för att se över statens relation till alla olika grupper av lokalbefolkning och till andra medborgare i vårt land, i och nära fjällen.

Min fråga till statsrådet Jennie Nilsson är därför:

Varför bidrar statsrådet till att ändra praxis beträffande upplåtelser till fjällstationer, trots de uppenbara problem det medför för landsbygdsutveckling och trots risken för ökade konflikter mellan olika grupper i området, innan en utredning efter Girjasdomen genomförts och innan eventuella förändringar i lagstiftningen gjorts?

.....

Mats Nordberg (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders